

VÝROČNÁ KŇAZSKÁ SPRÁVA

CIRKEVNÉHO ZBORU
ECAV MARTIN

ZA ROK 2023

Lepší podiel, ktorý nebude odňatý

po Covide – návrat do normálu
hľadanie možností
celospoločenská nespokojnosť
vojna na Ukrajine druhým rokom
opäť pomoc Ukrajine, zbierky a modlitby

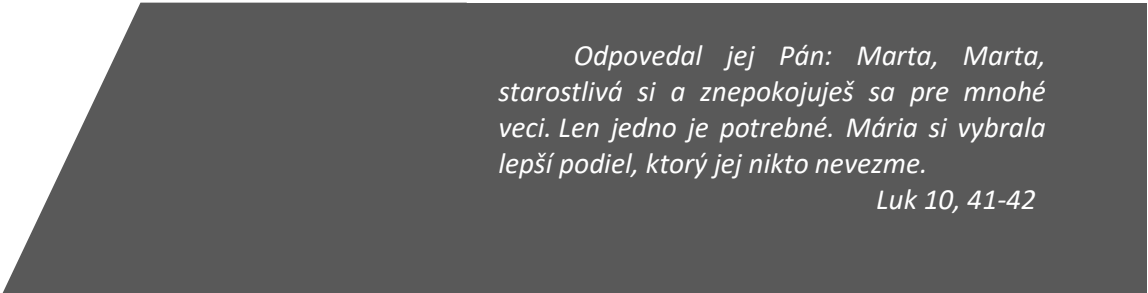
Spracoval Mgr. Milan Kubík,
zborový farár, konsenior TUS

*Odpovedal jej Pán: Marta, Marta,
starostlivá si a znepokojuješ sa pre mnohé
veci. Len jedno je potrebné. Mária si vybrala
lepší podiel, ktorý jej nikto nevezme.*

Luk 10, 41-42

BIBLICKÝ PRÍHOVOR KU SPRÁVE ZA ROK 2023

Bratia a sestry, milí konventuáli v Pánovi JK.

Je ozaj ťažké, náročné vybrať k biblickému zamysleniu výročnej správy text, ktorý by vypovedal a uniesol v sebe všetko to, čo taký jeden veľký cirkevný zbor, ako ten náš v Martine, prežil a zakúsil pri stretnutí s Pánom Ježišom Kristom. Je to doslova nemožné. A tak nielen toto zamyslenie, ale aj celá správa chce byť výrazom obrovskej Božej lásky na jednej strane a rovnako obrovskej ľudskej biedy na strane druhej. Tento kontrast, táto dialektika dejín spásy sú, hnacím motorom života cirkvi. Cítili sme to tak aj tohto roku a spoznali, že ak pôjdeme týmto smerom, tak sa nemôžeme pomýliť. Naopak, ak sa budeme považovať za skvelých a veľkolepých a budeme ukazovať až príliš na seba, a Pána Boha za biedneho tak určite dopadneme zle. Toto je alfou a omegou života každého cirkevného zboru.

Biblický príbeh o stretnutí Marty a Márie s Pánom Ježišom Kristom nám otvára niekoľko vzácnych momentov, ktoré by mohli byť pre nás inšpiráciou.

Poznať pravý význam vecí, vedieť sa správne rozhodnúť. Porozumieť dejinným príležitostiam. Vybrať si lepší podiel. To je to prvé, načo chcem upozorniť. Vieme veľmi dobre, čo znamená byť v nesprávnom čase na nesprávnom mieste. Hovoríme tak vtedy, keď máme pred sebou nejaký nešťastný, alebo tragický príbeh. Omnoho ťažšie je to naše dnešné: byť v správnom čase na správnom mieste. To je kľúčom k úspechu. Častokrát to počujeme od manažérov, lobistov, podnikateľov a obchodníkov, ale platí to aj v oblasti duchovnej. Patrí k múdrosti veriaceho človeka poznať čas a miesto jeho pôsobenia. Nejde pritom o zisk a výnosy, ale o niečo ďaleko vznešenejšie, o našu večnosť. Nemyslím teraz len na nejaké veľké rozhodnutia typu: čo mám v živote robiť, koho si mám vybrať za svojho partnera. To sú dôležité veci, ale máme sa pýtať, aj kde mám byť v nedeľu ráno, vo štvrtok o piatej, kde mám byť, keď sa v mojom zbore káže evanjelium? Inými slovami, keď pán Ježiš príde k nám, kde som ja? Som zavalený starosťami o živobytie, deti, rodinu, svoje zdravie? Sú tieto krásne veci života dôvodom toho, že si prídem kláknúť k Ježišovým nohám, ako Mária alebo mi práve oni bránia k nemu prísť? To sú naše dôležité otázky, ktoré sa nám vynárajú, keď tento príbeh čítame. Miesto pri nohách Pánových by mala byť naša priorita. Som vďačný Bohu aj vám, milí moji cirkevníci, že sa o to snažíte. Že sa vraciame k návštevnosti k rokom pred pandémiou. Mysleli sme si všetci, aké to bude ľahké a ako sa radi vrátíme do normálu, ale sme sa prepočítali. Návrat k pôvodnému je len veľmi pomalý. Vidím to najmä, keď ako konsenior navštevujem iné CZ. Nesmieme však zabudnúť, že tých, ktorí by mali sedieť pri nohách Pánových, je ďaleko viac. Minimálne 1 300 tých, ktorí si zaplatia aspoň CP a ďalších 2 000, o ktorých ničivého nič nevieme. Taký CZ ako Martin by mohol mať za nedeľu aj 5 – 6 krát kostol, aby sme sa všetci pomestili. Máme jednu obrovskú výhodu. Vieme, kde je to správne miesto a aj čas vieme. Len kde som ja? To je to, čo nám Pán Ježiš chce povedať, keď hovorí Marta, Marta...

Ale bratia a sestry, chcel by som pri čítaní tohto príbehu vysloviť ešte jednu skúsenosť. Totižto už od malička som v tomto príbehu cítil akúsi krivdu. Neviem, či aj vy, ale vždy mi bolo Marty trochu ľúto. Ona bola totižto tá, ktorá čosi poriadneho aj urobila. Mária bola pre mňa skôr takým snítkom, éterickou bytosťou, gýčovým náboženským obrázkom blaženej tváre s vyvrátenými očami dohora, ako som to vídaval ako dieťa na starých obrazoch. A tá Marta mi pripomínala moju mamu, ktorá si so všetkým vždy vedela poradiť. Všetko mala v poriadku, čisté, upratané, navarené a po večeroch sa s nami šiestimi deťmi, ešte aj učila. Dlho som to, ako dieťa, Ježišovi vyčítal. Postupom času som zistil, ako má Ježiš Martu rád. Ako sa u nich vždy rád zastavil. Určite aj preto, že sa dobre najedol a vyspal. A vrcholom bolo jej vyznanie v Jánovom evanjeliu pri vzkriesení ich brata Lazara: ty si Kristus, syn Boží, ktorý mal

prísť na svet. Takéto vyznanie je v písme len dvakrát, raz u Petra a raz u Marty. Tento príbeh je pre mňa dnes viac ako len príbeh o zbožnej Márii a ustarostenej Marte. Je to príbeh o rodine, v ktorej Pán Ježiš vždy rád posedí. Kde sa vždy rád vráti. Kde ho zabolí srdce, keď sa v tejto rodine niekto vytratí. Kde nájde toho, ktorý ho počúva, aj toho, ktorý mu dá najesť, aj toho, ktorý mu umyje nohy po celodennej ceste, aj toho, s ktorým sa teologicky poháda... proste rodinu, ktorá má pre neho vždy otvorené dvere i srdce. A takto vnímam aj náš CZ. Vás, bratia a sestry. Že sa tu nájde aj Marta aj Mária. Ži tí, čo kážu, majú aj kde kázať. A tak vás pozývam, aby každý z vás si našiel miesto a čas v tejto Božej rodine. Veď ten čo upratuje, nie menej robí, ako ten čo káže. A zvukár má rovnako svoju úlohu pri zvestovaní evanjelia ako ten, čo ho zvestuje. Všetci pracujeme na tej istej vinici, v tom istom dome, na tom istom diele, v ktorom sa láska Božia skláňa k biede človeka, aby ho pozdvihla a dala mu perspektívu, budúcnosť, večnosť. Dala mu podiel, ktorý mu nebude odňatý. Amen.

PLNENIE UZNESENÍ CZ ECAV MARTIN ZA ROK 2023

Bohoslužobné:

- Naďalej pripravovať **rodinné SB** *splnené*
- **Osobná angažovanosť pre vieru a evanjelizáciu** – pozývať blízkych, susedov, stratených evanjelikov k osobnej viere, na SB, k VP a k zodpovednosti za život v CZ *trvá*
- Naďalej podporovať **stretávanie mužov a žien** pri Božom slove *splnené*
- Pripraviť **stretnutie manželských párov** (prednáška, diskusia, spoločenstvo) *plní sa v rámci rodinného spoločenstva*
- Uskutočniť aspoň jeden **večer pri káve** s aktuálnou témou *nesplnené*
- Pripraviť **biblické tábory** pre deti a dorast a **víkendovky** pre mládež, v CZ *splnené*
- Participovať a pomáhať BŠ pri letných aktivitách *splnené*
- Pripravovať **ekumenické stretnutia** a rozvíjať aktivity aj týmto smerom *splnené*
- Pripraviť výlet alebo sústredenie zborového spevokolu *nesplnené*

Organizačné:

- **Vyhodnotiť** na základe EIS skutočný stav členstva v CZ a **navrhnuť riešenia** na aktualizáciu počtu členov v CZ *EIS program ECAV mešká – čaká sa v prvej polovici roka 2024*
- Konvent CZ **schvaľuje** správu brata zborového farára, správu o hospodárení a tiež správu revíznej komisie
- Konvent CZ **schvaľuje** rozpočet CZ na rok 2024
- Konvent CZ **schvaľuje** bohoslužobné a hospodárske uznesenia a úlohy uvedené v správe brata farára

Hospodárske:

- Naďalej vyhlasovať **mimoriadnu oferu** v prvú nedeľu v mesiaci. Konkretizovať jej použitie
- Pripraviť finančný plán na pravidelné darcovstvo *plní sa*
- Elektronické otváranie hlavnej **brány na námestí** *nesplnené*
- Pokračovať v rozhodnutí venovať z každej ofery **5% a dve ofery na rozvoj ESŠ** *plní sa*

1. BOHOSLUŽOBNÁ ČASŤ

SLUŽBY BOŽIE (SB) SAKRAMENTÁLNE VÝKONY BENEDIKTÓRNE VÝKONY A MISIJNÁ PRÁCA

SLUŽBY BOŽIE (SB) sa konali každú nedeľu, na výročité sviatky, slávnosti a pripomienky. SB sú hlavným ukazovateľom kvality spoločenstvá, nehovoriac o tom, že na SB sa prisluhujú sviatosti, ktoré sú prejavom prítomnosti Boha a pravej cirkvi. (*Augsburské vyznanie článku 7. a 8. Taktiež učíme, že vždy musí zostať jedna, svätá, kresťanská cirkev. Ona je zhromaždením všetkých veriacich, ktorým sa evanjelium čistotne káže a sväté sviatosti podľa evanjelia prisluhujú. Lebo k pravej jednote kresťanskej cirkvi stačí, keď sa evanjelium v správnom poňatí jednomyselne káže a sviatosti sa podľa Božieho slova prisluhujú. Pre pravú jednotu kresťanskej cirkvi preto nie je potrebné, aby sa všade zachovali tie isté, ľuďmi ustanovené cirkevné obrady – ako píše Pavel Efezským: „Jedno je telo a jeden duch, ako ste aj boli povolani v jednej nádeji svojho povolania. Jeden Pán, jedna viera, jeden krst.“ (Ef 4,4). Kresťanská cirkev vlastne nie je nič iné než zhromaždenie všetkých veriacich a svätých. V tomto živote je však medzi pobožnými veľa falošných kresťanov, pokrytcov a zjavných hriešnikov. Jednako však sviatosti sú účinné, aj keď ich prisluhujú kňazi, ktorí nie sú pobožní. Sám Kristus vraví: „Na stolicu Mojžišovu posadili sa zákonníci a farizeji“ (Mt 23,2).*)

Potrebné sú aj všetky príležitosti, ktoré CZ ponúka a pripravuje, ale SB majú niest znaky chvíle, keď je rodina pokope, spolu. A preto sa snažíme na SB zapájať všetky generácie a využívať službu našich kňazov v CZ, CKV i laikov.

Zaiste krásnym zážitkom Božej prítomnosti sú **RODINNÉ SLUŽBY BOŽIE**. V spolupráci s Evanjelickou spojenou školou a najmä sestrou spirituálkou Natáliou Kacianovou pokračujeme aj naďalej v príprave a realizácii rodinných služieb Božích. Každý mesiac ich organizujeme 2. nedeľu v mesiaci o 10:00 v našom chráme. Je to vždy požehnaný čas, keď spievame s deťmi, ktoré vedie sestra *Miliška Sopoligová*, mládežou, modlíme sa, manželia *Froľovci* a brat *Benjamin Chandler* pripravujú pravidelne skvelé divadielko, ktoré je vždy veľmi aktuálne nielen pre deti, ale aj pre dospelých. Sestra farárka Natália potom vždy uzavrie myšlienku v detskej kázni. Po nej idú deti na crafty (tvorivé dielne), ktoré pripravuje sestra *Janka Mineková* s pomocníkmi. Tento „stroj“ zložený z mnohých súčiastok funguje veľmi dobre. Chceme sa poďakovať všetkým, ktorí tieto bohoslužby pripravujú, menovite: *Natália Kacianová, Katka a Ľuboš Froľovci, Milada Sopoligová, Benjamin Chandler, Juraj Borcovan, Jana Mineková* a ostatní. Ďakujeme za vašu službu, nech vás Boh obdarí svojou múdrosťou a láskou.

KOSTOLinak Od septembra 2023 sme začali organizovať bohoslužby s názvom KOSTOLinak. Tieto stretnutia boli pokusom o misijný program v našom zbore. Netradičné bohoslužby boli túžbou niekoľkých presbyterov ale aj členov cirkevného zboru. V tomto školskom roku 2023/2024 sa zameriavame na tému „rozhovory ako šálka kávy“ hovoríme o kľúčových rozhovoroch rôznych ľudí

s Pánom Ježišom. Rozhovory pri šálke kávy totiž môžu byť kľúčové a meniace veci v našom živote. K tomu sa snažíme dostať – že rozhovor s Bohom má v nich kľúčové miesto. Možno je ťažký, možno nepríjemný, lebo aj také sú rozhovory „pri káve“, ale určite je schopný meniť naše srdce, a to je to, na čom záleží. Bohoslužby KOSTOLinak sú v podstate rovnakými bohoslužbami, ako

zažívame na tradičnom stretnutí v nedeľu ale sú formou, ktorá je jednoduchá a zrozumiteľná aj pre človeka, ktorý nie je súčasťou cirkvi. „Liturgiu“ stretnutí tvoria chvály, modlitby, detská kázeň, evanjelium, vyznanie viery, kázeň, Večera Pánova, modlitby spoločenstva, Otčenáš a požehnanie. Po skončení bohoslužieb je pripravený priestor pre spoločné rozhovory pri drobnom občerstvení (takzvané agapé). Ďakujem všetkým, ktorí sa na tomto spoločenstve podieľajú a pripravujú každé stretnutie.

HLAVNÉ SB sa konali pravidelne v meste ranné o 8.30 h a hlavné o 10 h. **SB na fľiach** sme slúžili na Bystričke, v Dražkovciach a Diakovej. Pravidelne kázali brat farár *Milan Kubík*, sestra kapláňka *Slávka Danielová* a sestra kapláňka *Paulínka Šofranková*. Opať je potrebné poďakovať našim sestrám pomocníčkam, ktoré vždy ochotne a s láskou pomáhajú pri príprave týchto SB. Ide však o účasťou stagnujúci, alebo upadajúci bohoslužobný výkon. Hoci sú stretnutia veľmi vrúcne, rodinné, osobné sú akoby už len dozvukom niekdajšej slávy naštartovanej ešte za totality bratom farárom Jánom Štanclom. Cením si však húževnatosť verných sestier a bratov, ktorí zostávajú a nesú pochodeň viery viditeľným spôsobom na mieste, kde žijú. Len tak ďalej.

Občianske združenie DONJON – hrad Sklabiňa;
Turčiansky seniorát ECAV;
Cirkevný zbor ECAV na Slovensku, Martin,
Rímsko-katolícka farnosť sv. Martina, Martin,
Mesto Martin

Vás pozývajú na

Slávnosť bielej ruže
Celebration of the white rose

v nedeľu 12. novembra 2023
Sunday, November 12, 2023

Program pri príležitosti
470. výročia smrti
Františka Révaya
Program for the 470th anniversary
of Franciscus Révay death

10.00
Služby božie v evanjelickom
kostole – Martin mesto,
hlavný kazateľ: Mgr. Peter Mihoč,
biskup Východného distriktu ECAV,
privítanie hostí,
HISTORICKÝ SPRIEVOD MESTOM,
presun do katolíckeho kostola
sv. Martina k náhrobku Františka Révaya,
príhovor historika.
At 10 a.m.
Liturgy in the Evangelical Church in Martin city,
Main preacher: Mgr. Peter Mihoč,
Bishop of the Eastern District of Evangelical Church
of the Augsburg Confession in Slovakia,
welcoming of guests,
HISTORICAL TOUR OF THE CITY,
transfer to the Catholic Church of St. Martin
to the tombstone of Franz Révay, speech of the historian.

Sponzor:
Zofkina záhrada
Žofkina záhrada,
záhradníctvo Strečno

SLÁVNOSŤ BIELEJ RUŽE. Krásnym bohoslužobným momentom bola **Slávnosť bielej ruže** pri príležitosti 470. výročia smrti palatína Františka I. Révaya. Pripravili sme ho na slávnosť **Hostiny** – Pamiatky posvätenia chrámu ako aj **posviacky zrekonštruovaných zvonov** na veži nášho chrámu. Slávnosti sa zúčastnili vzácní cirkevní a svetskí hodnostári. Slávnosť sa začala v našom chráme o 10.00 h. Kázňou poslušil dôstojný brat biskup VD *Peter Mihoč* a posviacku zvonov vykonal vznešený brat senior *Marián Kaňuch*. Za hostí sa prihovril pán Primátor mesta Martin *Ján Danko* a predseda MS *Marián Gešper*. Slávnosť sme pripravovali v spolupráci s OZ Donjon - hrad Sklabiňa a prednáškou poslušil *RNDr. Miroslav Eliáš*. Po SB sme vytvorili cez mesto mohutný sprievod evanjelikov (doplnený viacerými farármi z okolitých CZ a hostí v dobových kostýmoch) s kočom a záprahom koní. Prešli sme mestom a pozdravili bratov a sestry v katolíckom kostole sv. Martina (v čase F. Révaya bol evanjelicky..), kde sme položili veniec k náhrobku tohto

vzácného muža, evanjelika a palatína v jednej osobe. Slávnosť pokračovala sviatočným obedom pre viac ako 150 ľudí v priestoroch jedálne našej ESS. Záznam z tejto slávnosti pripravila aj RTVS.

FRANTIŠEK I. RÉVAY V roku 1521 kráľ Ľudovít II. Jagelovský udelil Révayovcom erb s týmto významom: Z troch bratov dvaja vynikli vďaka vojenskej udatnosti, Ty František, si známy svojou slávou doma. Oni bránili vlasť svojou krvou, Ty si jej slúžil vďaka daru svojho nadania. Nový šľachtický erb tvorí štít blankytnej farby, kde z kráľovskej koruny vyrastá vlk – naznačuje, že Vy a Vaši predkovia ste rovnako vždy dychtili po sláve a boli ste nenásytný ako vlk. V predných nohách vystretých do výšky drží tri ruží – jednu bielu a dve červené. Dvojica červených ruží, František, označuje Tvojich bratov – Jána a Štefana, ktorí získali nesmrteľnú slávu vďaka červenej krvi prečasto vyliatej za vlasť. Ruža, ktorá žiari bielou farbou, čo iné by označovala ako Teba, známeho až dosiaľ nepoškvrneného životom, ktorý máš ruky nepoškvrnené krvou. Tá biela ruža z 500-ročného révayovského erbu je teda sám František I. Révay, ktorého potomkovia dodnes žijú. Kto bol tento muž, ktorého 470. výročie smrti si pripomíname?

Narodil sa v roku 1489 a vďaka svojej odbornosti pôsobil u palatína Štefana Báthoryho ako jeho súkromný tajomník. Zastával viaceré funkcie a v roku 1542 sa stal uhorským propalatínom, resp. palatínskym miestodržiteľom, čo predstavovalo najvyššiu politickú, vojenskú a súdnu moc v našom v kráľovstve (Uhorsko). Dosiahol tak najvyššiu možnú pozíciu v kráľovstve, dnes zrovnateľnú s funkciou premiéra. Patril k vysokej aristokracii naklonenej kráľovi Ferdinandovi Habsburskému, ktorý ho poctil aj návštevou na hrade Sklabiňa. Podieľal sa aj na obrane krajiny v boji s lúpežným rytierom Podmanickým, či na bojoch proti Turkom.

V roku 1527 získal polovičný podiel hradu Sklabiňa a v roku 1539 ho získal celý. Do jeho panstva patrili Mošovce, Svätý Martin, Priekopa, Turany, Sklabiňa, Diaková, Štiavnička, Kľačany, Jahodníky, Trebstovo, Ratkovo a s mýtami v Dolnej Štubni, Sv. Martine a Sklabini. Od roku 1532 zastával funkciu turčianskeho župana. Pomerne rýchlo splynul so slovenským prostredím v Turci a svoju rodinu viedol k aktívnemu osvojeniu si slovenského jazyka slovom i písmom. Medzi jeho prvé počiny patrilo vytvorenie spojenectva s miestnou šľachtou.

Patril k významným priekopníkom reformácie, ba priamo z hradu Sklabiňa korešpondoval s Martinom Lutherom, ktorému okrem iného napísal v piatich bodoch svoje pochybnosti o niektorých tézach jeho učenia. Luther mu nato 4. augusta 1539 odpovedal a tak bol Révay z hľadiska šírenia novej viery v Turci najdôležitejší človek. Luther dokonca napomenul Révaya aby sa nedal zmámiť falošnými učeniami, a už vôbec nie kalvíni. Za Révaya vznikol prvý evanjelický cirkevný zbor, práve v Martine v roku 1544. Pri každom zbore a chráme bola zriadená škola, čím sa zvyšovala vzdelanostná úroveň obyvateľstva. Ako protektor nového náboženstva bol Révay známy i mimo turčianskeho okruhu, pretože dopomáhal k obsadzovaniu evanjelických kňazov v Bardejove a v Banskej Bystrici. Šírenie „luteránstva“ robil s takým oduševnením, že mu kráľ Ferdinand v roku 1541 pohrozil nemilosťou a aj 6. júna 1544 ho paradoxne vyzval na boj s kacírmí, no nič sa však nestalo.

František Révay zomrel 1. novembra 1553 vo veku 64 rokov a pochovaný je vo farskom kostole sv. Martina, kde mu synovia dali urobiť renesančný náhrobok z červeného mramoru. Sú ľudia, ktorí majú svoje pevné miesto v dejinách a oplatí sa na nich spomínať aj po niekoľkých storočiach. Takou osobnosťou je aj František I. Révay.

Spracoval Miroslav Eliáš

KONFIRMÁCIA. Konfirmačná slávnosť sa konala na sviatok Svätej trojice 4.6.2023 doobeda o 10h. Kofirmovaných bolo 37 detí, z toho 7 z iných CZ. Konfirmáciu viedla sestra kapláňka Slávka Danielová. Konfirmandov vedieme cez dvojročné vzdelávanie a zážitkovou formou im sprítomňujeme život v CZ. To čo nás stále mrzí je, že konfirmandov nedokážeme zachytiť na mládež a stretnutia evanjelického dorastu. Nateraz máme spolu viac ako 60 žiakov v prvom a druhom ročníku. Vyučovanie vedie brat farár a sestra kapláňka Paulina Šofráňková.

KONFIRMÁCIA ZABUDNUTÝCH. Už po druhýkrát sa nám podarilo dať dokopy skupiny evanjelikov, ktorí boli ochotní si dorobiť konfirmáciu. Sú to milé stretnutia plné dobrých a kvalitných rozhovorov o viere v Boha v kontexte života skúsených a vyzretých ľudí. Chceme v tejto forme pokračovať a dávať príležitosť vzájomne sa spoznávať a obohacovať sa. Väčšinou ide o ľudí, ktorí sú už súčasťou bohoslužobného života. V roku 2023 bolo takto konfirmovaných 10 členov CZ.

VYUČOVANIE NÁBOŽENSTVA. V uplynulom roku bolo na martinských školách vyučované aj evanjelické náboženstvo. Brat *Roman Valanec* vyučuje na martinskom gymnáziu V.P. Tótha na priemyselnej škole. Brat farár *Tomáš German* učí na Gymnáziu J. Lettricha. Brat *farár Kubík* učí na Bystričke a na ESŠ žiakov 7. ročníka. V školskom roku 2022-2023 som učila na ESŠ žiakov 7. ročníka a 9. ročníka a v tomto školskom roku 2023-2024 učím žiakov 8. a 9. ročníka.

Na týchto martinských školách sa už niekoľko rokov s deťmi stretávam na hodinách náboženstva a musím povedať, že chvála Bohu – ich počet neklesá :) Stretávame sa na ZŠ: A. Dubčeka (pondelky), N. Hejnej (utorky), P. Mudroňa (stredy) a Hurbanova (štvrtky). Týždenne tak prichádzam do kontaktu s takmer stovkou detí – sú to milé, radostné, a niekedy aj náročné hodiny, ale som vďačná za každé dieťa – väčšie, či menšie – ktoré na naše hodiny príde. Myslím, že môžem povedať, že sa na hodiny tešíme všetci :) S deťmi si hovoríme biblické príbehy – veľa si pamätajú a veľa sa pýtajú – spievame, tvoríme, hráme sa. So staršími otvárame témy, ktoré sú im blízke a snažíme sa aplikovať biblické pravdy do ich života.

Na Obchodnej akadémii pre nedostatok (či nezáujem) študentov sa v tomto školskom roku náboženstvo na OA nevyučuje.

Vyzývame rodičov a zodpovedných, aby prihlasovali svoje deti na tieto, štátom poskytované príležitosti k duchovnému rastu.

Za časť vyučovanie náboženstva: sestra kaplánka Slávka Danielová

HUDBA V CZ. Hudobná atmosféra v CZ bola aj tohto roku pestrá a obohatená novými členmi detského spevokolu a mládežníckej kapely. Sme vďační dirigentkám *Janke Bosákovej a Paulinke Šofrankovej*. Spevokol dospelých sa stretáva každú stredu v približnom počte do štyridsať členov. Služi spevom pri každej príležitosti CZ k sláve Božej a na povzbudenie k viere všetkých počúvajúcich. Výnimočný býva napr. adventný koncert a každoročne návšteva niektorého susedného zboru na Zjavenie Krista Pána. Hudbu v CZ koordinuje sestra kaplánka *Slávka Danielová*. Nateraz máme 5 – 6 kantorov, čo je výborný stav. Touto cestou ďakujeme: Štefanovi Husárovi, Renáte Hrkútovej, Martine Šuvadovej, Samuelovi Moricovi a sestrám kaplánkam za ich službu a popriať im hojnosť Božieho požehnanie. Kantori sú hudobne vzdelaní a znamenite dotvárajú celkový obraz bohoslužieb. Uskutočnilo sa aj niekoľko komerčných či benefičných koncertov vážnej aj modernej hudby. V októbri to bol Dušan Havrilla so svojim koncertom Katedrála Tour; v novembri prišla koncertovať ukrajinská organistka *Olga Strilecká*; a v decembri, už po tretíkrát, v našom kostole hosťoval s dvomi koncertami Filip Jančík.

BIBLICKÉ HODINY PRE STARŠÍCH. Viedla sestra kaplánka *S. Danielová* a brat farár *M. Kubík* pravidelne každý štvrtok, okrem letných prázdnin. Spoločne sme prechádzali evanjeliom podľa Marka, listom apoštola Pavla Filipským, Kolosenským a Skutkami apoštolov. Na BH chýbajú najmä naši presbyteri a presbyterky. Aj touto cestou ich ako duchovný otec CZ pozývam na tieto duchovné stretnutia s Písmom.

MODLITEBNÁ SKUPINKA. Stretáva sa pravidelne pred hlavnými SB o 9.30 h v miestnosti klubu mladých, a to počte štyroch, šiestich, niekedy aj vo vyššom počte členov CZ. Táto modlitebná aktivita trvá už vyše 12 rokov. Pozývame členov nášho cirkevného zboru, aby prišli medzi nás, povzbudili modlitebné aktivity, ktorých sa obraciame k Pánu Bohu našimi prosbami a chválami, súvisiacimi s duchovným životom v našom evanjelickom cirkevnom zbore v Martine.

RODINNÉ SPOLOČENSTVO (ROS). Stretávanie rodín v minulom roku prebiehalo v dvoch vlnách. Prvá vlna (január-jún) – stretávanie rodín prebiehalo každý mesiac vždy po rodinných službách Božích. Na všetkých stretnutiach sme sa delili o vedenie, tému, piesne, program pre deti. Bol to výborný čas počas ktorého sme čerpali, ale zároveň si aj oddýchli. Druhá vlna bola od septembra. Tam sme mali ťažký rozbeh. Bolo to sčasti preto, že časť rodiniek sa oddelila pre službu na bohoslužbách KOSTOLinak, ale aj pre rôzne iné služby v zbere ako aj pre osobné dôvody. V júni sme sa zúčastnili seniorátneho stretnutia rodín v ktorého prípravnom tíme boli aj členovia našich rodiniek. Pred Vianocami sme však mali decembrové rodinky s kapustnicou a témou brata farára *M. Kubíka*.

V závere roka 2023 sme sa rozhodli, že stretnutia rodín budeme udržiavať v periodicite raz za dva mesiace – je to pre nás organizačne viac utiahnuteľné.

Chcem sa poďakovať rodinám, ktoré sa podieľajú na príprave a realizácii stretnutia rodín v našom zbere, menovite: Brunckovci, Huťkovci, Lisí, Beláňovci a Valancovci a Kubíkovci. Vážime si vašu prítomnosť a službu pre ostatné rodiny v našom zbere. Boh lásky, nech požehná vaše rodiny svojou prítomnosťou a vedením.

RAŇAJKY MUŽOV a ŽIEN. Na tejto biblicko-misijnej aktivite sa organizačne podieľajú naši presbyteri *Luboš Frolo* a *Ivan Huťka*. V našom CZ máme tradíciu stretnutia mužov každú druhú nedeľu v mesiaci v klube na fare. Počas roka 2023 sa uskutočnili stretnutie v prvej polovici roka. Stretávali sme sa od 7. hodiny a spolu sme pripravili pohostenie. Schádzali sme sa v počte okolo 6 - 7 mužov, zaspievali sme si piesne, prečítali biblické zamyslenie a pomodlili sme sa. Niektorí bratia navštevovali ranné služby Božie a iní ostávali a rozprávali sa o svojich radoostiach a starostiach. Veľmi sa tešíme na rekonštruovaný klub a ďakujeme ochotným bratom a sestrám pri rekonštrukčných prácach. Podobnou aktivitou sú aj **raňajky žien**. Po celý rok ich viedla sestra *Eva Hudecová*. Sestry si pri organizovaní vzájomne pomáhali. Schádzali sa v tretiu nedeľu v mesiaci od 8. hodiny. Pozývame vás bratia a sestry na tieto milé stretnutia orientované na „chlapské“ a babské“ biblické témy.

UPRATOVANIE KOSTOLA. Túto prácu vnímame ako misijnú a evanjelizačnú aktivitu. Ide totižto o prejav našej viery v Pána Ježiša Krista, ktorá je vyjadrená službou. Službu organizačne zabezpečuje s láskou náš brat presbyter *Mojmír Ďurík*. Chceme vysloviť veľkú vďaku všetkým tým, ktorí sa pridali do upratovacej služby kostola a fary. Služba beží druhý rok, vykonalo sa už spolu 50 upratovaní, a podieľa sa na nej spolu 79 osôb zaradených do jedenástich upratovacích skupín. Pridalo sa aj 12 mládežníkov, čo je úžasná vec, keď sa pri práci môžu stretnúť a navzájom bližšie spoznať starší aj mladší členovia zboru. Upratovanie sa koná pravidelne každé dva týždne a jednotlivé skupiny službu plnia zodpovedne. Ďakujem Pánu Bohu aj za túto spoločnú prácu v cirkvi a prosím Ho o požehnanie a povzbudenie v našej láske k Jeho záležitostiam.

ČINNOSŤ ZBOROVEJ DIAKONIE *Štedrý darca, večný Bože, rozohňuj nás zbožnom cite, v láske milosrdenstva, by cítila duša bolesť celého spoločenstva, aby láska Kristova k službe vždycky hotová, i nás viedla k ochotnosti a skutkom dobročinnosti.*

O praktických skutkoch lásky vydáva svedectvo aj zborová diakonia a to prostredníctvom návštevnej služby. Mnohí dobrovoľníci navštevujú našich blížnych. Za všetkých by som chcela poďakovať rodine Karáskovej. Už niekoľko rokov pomáhajú rodine Ševrlovej. Vďaka nim pomohli získať ústavnú starostlivosť nielen pre životom ťažko skúšanú matku, ale aj dve dcéry. Odmenu nečakajú a skutkom bratskej lásky naplňajú Ježišove slová. Ale v našom CZ je veľa tých, o ktorých síce nevieme, že dobre konajú, ale čo dajú núdznemu to Bohu dávajú. Vyším stupňom pomoci je opatrovateľská služba. Vznikla v roku 2002. Doposiaľ sa ani presne spočítať nedá, koľkým sme túto službu poskytli. V roku 2023 sme odpracovali 2603 hodín. Pomoc sme zabezpečili 10 klientom. Služba spočíva v pomoci pri osobnej hygiene, pri prácach v domácnosti, pri návšteve lekára pri vybavení úradných záležitostí. Nadväzujeme kontakt s rodinou a spoločne sa staráme o klienta/tku. Touto cestou chceme poďakovať predstaviteľom mesta Martin za finančný príspevok na našu opatrovateľskú službu. Za niekoľko desiatok rokov sme si vybudovali korektné a priateľské vzťahy. Naša vďaka patrí aj vedeniu CZ, ktorý vytvára dobré podmienky pre službu a napomáha jej rozšíreniu. Pomoc je konkrétna lebo každý rok túto službu finančne podporujú.

Zbor sa podieľa aj na rôznych zbierkach pre sociálne slabé rodiny. Ďakujeme aj tým, ktorí boli nápomocní pri pomoci na Ukrajine. Práca je veľa. Každý kto sa pridá je srdečne prijatý. Pracujeme na Božej vinici a spoločne oslavujeme Hospodina. Buď chvála Ti Bože za Tvoje dobrodenie, za dary Tvojich rúk, čo slabých v silných menia. A nás Pane naplň Duchom Svätým, aby sme vedeli Tvoje evanjelium a zachraňujúcej láske, šíriť vôkol seba.

Za zborovú diakoniú Lenka Taškárová

PRÁVNA POMOC RODINE ŠEVRLOVEJ Dňa 6.3. 2023 rozhodol Okresný súd v Martine o zmene opatrovníka pre Moniku Ševrlovú, nar. 11.1.1968 z Jaroslava Chromčíka na ECAV MT, čím sa ukončil proces prechodu opatrovníctva rodiny Ševrlovej / matka Anna a dcéry Monika a Vlasta/ z Ďanovej od rodiny Chromčíkovej na náš cirkevný zbor. Rodina je umiestnená v domovoch sociálnych služieb /DSS/ nasledovne:

- Sestry Monika a Vlasta sú trvalo umiestnené v DSS TAU Turie, okres Žilina
- Matka Anna je na vlastnú žiadosť trvalo umiestnená v Stredisku Evanjelickej Diakonie Dobrý Pastier Sučany Je to prvýkrát v histórii nášho zboru, že sme prevzali na základe rozhodnutia súdu opatrovníctvo nad osobami, členkami nášho CZ, u ktorých súd rozhodol o obmedzení spôsobilosti na právne úkony. Tieto veci organizuje už takmer desať rokov brat *Jarko Karásek*. Je to neoceniteľná služba, ktorá si vyžiadala už mnoho času, úsilia a financií. Kiež by bolo viacej takýchto ochotných bratov a sestier. Hneď by bol svet znesiteľnejší. Veľká vďaka.

ANGAŽOVANOSŤ V POMOCI UKRAJINCOM V roku 2023 sa nám podarilo uskutočniť niekoľko zbierok a podpôr pre utečencov z vojnou postihnutej Ukrajiny. Dvakrát (marec a jún) sme vyzbierali „krabice požehnaní“ (jedna v hodnote 80-100 eur). Slúžili sme ako Distribučné centrum. V CZ a EŠS sme vyzbierali 80 kusov krabíc a distribuovali vyše 110 kusov Blessing boxes.

PASTORÁLNA SLUŽBA V DSS A V UNIVERZITNEJ NEMOCNICI MARTIN.

MEDIK M. (*sestra kapláňka Slávka Danielová*) – služby Božie (SB) sa tu konajú 2x do mesiaca, raz s prisluhovaním Večere Pánovej. Máme radosť z toho, že naši starší bratia a sestry – a nielen evanjelici – sa na služby Božie tešia a prichádzajú v hojnom počte. Neraz sa stretne aj vyše 50 účastníkov SB a takmer všetci, keď majú príležitosť, prijímajú aj VP. Klientov, ktorí nemôžu z rôznych príčin prísť na SB, navštevujeme na izbe, kde sa spolu porozprávame, pomodlíme a je im tiež prislúžená VP. Sú to veľmi vzácne chvíle, pretože častokrát ide o ľudí, ktorí žili v hlbokéj viere v Pána Ježiša celý svoj život.

DSS PODHÁJ – v máji sa v MT otvorilo nové Centrum sociálnych služieb v mestskej časti Podháaj, kde

nám bolo po dohode umožnené vykonávať SB a pastorálne návštevy. Vede *s. kapláňka Danielová*. Stretáva sa s nás tak 10-12 ľudí 2x v mesiaci, raz za mesiac je prislúžená VP. Je to taktiež veľmi požehnaný čas, z ktorého sa veľmi teším.

DSS Ľadoveň (*farár Milan Kubík*) – stretávali sme sa druhý štvrtok v mesiaci. Priemerná účasť 13 duší. Pri VP sme chodili k osobnej spovedi na izby klientov. Raz ročne pripravujeme aj vianočné ekumenické stretnutie.

UNM Túto službu zabezpečuje sestra kapláňka *Slávka Danielová*. Na všetkých oddeleniach sú kontakty na našu kanceláriu. Máme výbornú skúsenosť so spoluprácou s RKC a bratom nemocničným kaplánom *Jurajom Jendrejovským*. Každú nedeľu zabezpečujeme v spolupráci s CZ Martin Záturčie aj SB, ktoré sa konajú v kaplnke UNM.

DETSKÁ BESIEDKA Prvú polovicu roka 2023 sme Spoznávali svojho Stvoriteľa. Prechádzali sme postupne príbehmi Starej zmluvy až po 10 Božích prikázaní. V minulom roku sme usporiadali aj karneval pre deti, ktorý sa tešil hojnej účasti. Od septembra sme sa vybrali na Veľkú výpravu na ceste za Ježišom. Vedúci

besiedky od septembra tiež prevzali program pre deti počas bohoslužieb KOSTOLinak. Priemerná účasť na besiedke je 15 detí. Na vyučovaní besiedky sa striedali tri tímy učiteľov. Od januára do júna to boli tímy, v ktorých boli aj skúsenejší učители ale aj mládežníci, ktorí len s vyučovaním začínali. Vďaka tomu sa v tomto roku noví učители dokázali osamostatniť, a od septembra už vyučujú besiedku len

mládežníci. Chcem sa preto touto cestou poďakovať všetkým učiteľom, ktorí dlhé roky vyučovali detskú besiedku a svoje poznatky a múdrosť ponúkli aj mladším, aby načerpali a dnes sú z nich plnohodnotní členovia tímu. Ďakujem: *Milanovi Brunckovi, Anne Kovaľovej, Lucii Romanovej, Svetlane Schudichovej a Lenke Šofrankovej.*

Ďakujem *Andrejke Beniačovej*, ktorá v tomto roku našich učiteľov školila a vyzbrojila ich do tejto služby. Žehnáme ti veľa sily a kreativity v tvojej službe!

Ďakujem aj mládežníkom, ktorí sa venujú deťom aj naďalej, je vzácne vidieť, ako rastiete a pomáhate rásť našim deťom, žehnáme vám do tejto služby veľa pokoja a radosti: *Kristína Budošová, Matej Čajka, Daniela Dudová, Kristián Figura, Žofia Frátriková, Nela Hutková, Rebeka Kovaľová, Emma Kubíková, Rebeka Lisá, Timea Uhrinová, Viktória Perglová.*

DETSKÝ DENNÝ TÁBOR Tohtoročný detský tábor, ktorý sme organizovali 3. – 7. júla, sa niesol v rozprávkovom duchu. Preniesli sme sa do krajiny Zootopia – podľa námetu filmu Zootopia. Policajtká Judy Hopková (*Laura Murčeková*) nás previedla spolu so svojimi filmovými kamarátmi najmä Nickom Wilde-om (*Vladimír Skuhra*) biblickými príbehmi, ktoré ukazujú kým sme – že s Bohom môžeme byť ktokoľvek, lebo On nám dáva hodnotu. Na tábore sme sa naučili táborovú hymnu, tanec, modlitbu a mnoho dôležitých textov z Božieho slova. Na detskom tábore bolo 82 detí a 34 vedúcich.

Chcem sa poďakovať všetkým, ktorý tento tábor pripravovali: Ďakujem kolegyni Slávke Danielovej za jej neúnavnú a neodmysliteľnú pomoc so všetkým. Ďakujem všetkým vedúcim, ktorí sa dva mesiace pred táborem pripravovali a aj svoju prípravu vložili do tábora. Ďakujeme ESŠ Martin, Školskej jedálni a Biblickej škole za poskytnuté priestory a starostlivosť.

DETSKÝ SPEVOKOL Veľmi sa tešíme, že detský spevokol, ktorý sa začal v roku 2022 stretávať pokračuje stále ďalej. V roku 2023 sme sa zamerali na prípravu a nacvičovanie muzikálu, ktorý napísala Mária Tomaško a Ondrej Socha na námietku rozprávky Snežienka, od H. Ch. Andersena. Tento muzikál bude mať v podaní nášho detského spevokolu premiéru 7. apríla 2024 o 16.00 h v aule Biblickej školy. Vystupovali sme však aj na rodinných službách Božích, počas veľkonočných sviatkov, na konfirmácii, atď. Svojimi piesňami sme prispeli aj do veľkého adventného koncertu spevokolu dospelých. Detský spevokol sa stretáva každý piatok o 15.30 h v zborovej sieni. Spevokol aktuálne pravidelne navštevuje 15 detí.

MLÁDEŽ Aj v roku 2023 sa na vedení a organizácii mládežníckych stretnutí podieľal prípravný tím mládeže. Členovia prípravného tímu sú: *Matej Čajka, Dorota Frátriková, Tereza Froľová, Richard Chovančák, Samuel Moric, Diana Urbaneková, Vladimír Skuhra, Eva Žiaková, Magdaléna Valčová.* V závere roka sa k nám pridali aj noví členovia: *Katarína Kubíková, Andrej Sopoliga a Andrej Truchlý.* Tešíme sa z toho, že mladí ľudia majú záujem o iných v našom meste a túžia ich viesť bližšie k Pánovi Ježišovi.

Teším sa aj z toho, že môžeme vidieť ako rastú a posúvajú sa aj v tejto službe, ako si ich Pán Boh premieňa a používa.

V prvej polovici roka (január-jún) sme preberali tematický celok s názvom Nepochopení. Hovorili sme o témach, v ktorých bývame ako kresťania nie celkom pochopení od sveta a ľudí, ktorí nerozumejú kresťanstvu, medzi ktorými sa pohybujeme. Venovali

sme sa najmä trom témam: Láska, viera a nádej – ich aplikácia v živote kresťana pod tlakom aktuálnych problémov spoločnosti. Počas letných prázdnin sme mali prvýkrát stretnutia mládeže takmer pravidelne. Stretávali sme sa okrem klasických piatkov aj na volejbale, bowlingu, pri večeroch

spoločenských hier, filmových večeroch a samozrejme na mládežníckom campe. Od septembra sme sa venovali podrobnému skúmaniu 1. listu apoštola Pavla do Korintu. Za celý rok 2023 sme sa stretli 43krát a priemerná účasť bola 20 ľudí.

CAMP Mládežnícky camp (**tábor mládeže**) sa konal v Škole v prírode v obci Kunerad, blízko Rajeckých Teplíc v termíne 31. júla – 4. augusta. Témou campu bola anglická otázka: Are you connected?, čo v preklade znamená: Si pripojený? Snažili sme sa na základe sociálnych sietí: Twitter(dnes už X), Facebook, Instagram, YouTube a Slido skúmať život apoštola Petra a jeho kľúčové momenty vo vzťahu k Pánovi Ježišovi. Kedže sa tábor odohrával v Kunerade, čo je blízko CZ Žilina, tak sme na campe využili možnosť mať aj hosťovských rečníkov, konkrétne troch: brat senior *Marián Kaňuch*, *sestra farárka Lenka Janotková*, *sestra Lenka Šimočková*. Jednu tému mal aj náš brat farár Milan Kubík. Všetkým rečníkom veľmi pekne ďakujeme za ich čas a slová. Chceme sa poďakovať aj všetkým vedúcim, ktorý počas celého týždňa s nasadením slúžili mladým ľuďom. Veľa sme nenaspali, riadne sa dobili, ale Signál, ktorý sme na konci campu spoločne vysielali bol jedinečný a silný – čo môžete vidieť aj na priloženej fotografii.

MLÁDEŽNÍCKA KAPELA Počas uplynulého roka sme viackrát narazili na problém, že nám chýba mládežnícka hudba. Počas bohoslužieb, na mládeži, Turčianskej mládeži, ale všeobecne v CZ. A tak v septembri roku 2023 vznikla mládežnícka kapela pod vedením *Maroša Pališina*. Táto kapela sa pripravuje každý pondelok o 17:30 v aule Biblickej školy na rôzne príležitosti, ktoré sú naplánované – KOSTOL inak, Modlitebný týždeň za jednotu kresťanov, Turčianska mládež, rodinné služby Božie... V kapele účinkujú naši mládežníci: *Marína Elisabeth Danielová*, *Nela Huťková*, *Kristián Figura*, *Martin Jančí*, *Milan Daniel Kubík*, *Rebeka Lisá*, *Alexandra Melišková* a *Vladimír Skuhra*.

Ďakujem Marošovi za to, že prevzal túto službu so svojimi dlhoročnými hudobnými skúsenosťami všetkým mládežníkom, ktorí venujú svoj čas aj talent pre službu Bohu aj ľuďom v hudobnej kapele. Teším sa, že sa pomaly posúvame a učíme hrať ako tím, skupina. Žehnáme vám a vyprosujeme veľa sily, odvahy a citu pre oslavu Hospodina.

TURČIANSKA MLÁDEŽ S organizovaním Turčianskych mládeží sme pokračovali aj v tomto roku. Tieto stretnutia boli spojením mladých ľudí z rôznych cirkevných zborov v Turci. Prebiehali každý druhý mesiac v aule Biblickej školy. Zúčastnili sa na nich tieto cirkevné zbory: Krpeľany, Blatnica, Zemianske Kostolany, Háj, Príbovce, Vrútky a samozrejme my, z Martina. Priemerná účasť bola 70 mládežníkov. Nie je to málo, ale vzhľadom na množstvo zborov, by nás mohlo byť aj viac. V prvej polovici roka sme dobrali témy Influencer – Ježiš Kristus, ako a čím nás môže inšpirovať v praktickom živote kresťana. Od nového školského roka, teda od septembra sme začali skúmať päť priorít učenia – nasledovania Pána Ježiša, ktoré v tomto roku aj doberieme. Sú nimi: Modlitba, Vzťahy, Božie slovo, Láska, Kristus.

Témy v uplynulom roku mali: *Marián Kaňuch, Jany Šimočko, José Calvo Aguilar, Janči Máhrik a Lenka Janotková*. V uplynulom roku sme privítali aj niekoľko hudobných hostí – chválami nás viedli: mládežníci z CZ Háj, *Samuel Grega*, kapela Christianica aj naša novovzniknutá kapela. S organizáciou Turčianskych mládeží vždy pomáhal náš Prípravný tím mládeže. Chcem sa preto veľmi pekne poďakovať všetkým rečníkom, mládežníkom, hudobníkom ako aj Biblickej škole za vždy ochotne poskytnuté priestory.

YMCA ZÓNA. 1.septembra sa v našom meste konal festival jedla s názvom „festjedlo“. Ako mládež sme pomáhali martinskej YMCE so zónou pre deti a rodiny. Celý deň sme sa venovali deťom na craftoch, pri športoch, v oddychovej zóne. Rozprávali sme sa s nimi a slúžili aj inak ako evanjelizovaním. Ukázali sme, že kresťania nie sú nejakí divní ľudia, zatvorení v starých stavbách a súdiaci všetkých naokolo, ale že sme radi aj na takýchto príležitostiach a máme srdce otvorené pre každého.

Tu sa chcem veľmi pekne poďakovať nielen všetkým dobrovoľníkom z radov mládežníkov, ktorí nám prišli pomôcť a poslúžiť na tomto festivale. Najmä ďakujem Igorovi

Pľžovi za jeho neúnavnú službu pre YMCU aj náš zbor, ďakujem za to, že má stále túžbu prinášať nové

možnosti pre mladých ľudí v našom meste aj v CZ. Nech Ťa Hospodin vedie, dáva ti mnoho inšpirácie a sily pre túto službu.

Na záver uvádzame prehľadnú štatistickú tabuľku, kde porovnáваме roky 2020, 2021, 2022, 2023

Dištrikt: Východný
Seniorát: Turčiansky
Cirkevný zbor: **Martin**
Štatistické údaje – Bohoslužobný život

		2020	2021	2022	2023	
Počet členov	Kartotéka k 31.12.	2949	2955	2883	1833	
	Sčítanie	7000	7000	6574	6574	
Krsty	Spolu	27	39	43	40	
	Chlapci	12	24	22	16	
	Dievčatá	9	13	20	23	
	Dosp.	6	2	1	1	
Konfirmácia	Spolu	18	41	30	40	
	Chlapci	11	13	9	13	
	Dievčatá	7	13	21	17	
	Dosp.	0	15	0	10	
Sobáše	Spolu	12	16	12	12	
	Evanj.	6	4	6	5	
	Krížne	6	12	6	7	
Požehnanie manž.	Spolu	1	2	1	1	
	Evanj.	1	2	1	1	
	Krížne	0	0	0	0	
Pohreby	Spolu	48	53	52	39	
	Muži	23	27	20	16	
	Ženy	25	26	32	23	
	deti do 7 r.	0	0	0	0	
Do/Zo zboru	Prihl.	15	21	5	20	
	Odhl.	4	1	65	19	
Vstup/Výstup ECAV	Vstup	0	0	0	0	
	Výstup	0	0	3	0	
	Členovia	15	14	14	14	
	Zasadnutia	4	3	7	5	
Večera Pánova	Celkom		1391	1084	3243	3181
	Chrám	Muži	271	301	962	874
		Ženy	926	435	1753	1630
		Spolu	1197	736	2715	2504
	Doma	Muži	2	6	3	2
		Ženy	5	11	3	6
		Spolu	7	17	6	8
	Nemoc.-soc.	Muži	40	78	96	100
		Ženy	147	253	426	569
	Zariadenia	Spolu	187	331	522	669

Hlavné služby Božie	Počet za rok		37	37	52	54	
	Priemer. účasť		152	105	150	175	
	Slávnosť	1. slávnosť	Vianoce	0	55	334	391
			Veľká noc	0	0	341	354
			Svätoduš. sviatky	275	112	210	250
	Ost. sviatky	Štedrý večer		0	132	1100	1181
		Pam. reformácie		0	72	72	62
Starý rok		0	77	224			
Nešporné SB	Počet za rok		23	27	42		
	Pr.účasť		16	15	14		
Večerné SB	Počet za rok		37	29	44	66	
	Pr.účasť		58	47	50	50	
Stred týžd. SB	Počet za rok		19	27	35	33	
	Pr.účasť		60	25	47	8	
Advent. večierne	Počet za rok		6	0	11	8	
	Pr.účasť		34	0	16	15	
Pôstne večierne	Počet za rok		2	0	8	12	
	Pr.účasť		10	0	15	20	
Mlád. SB	Počet za rok		12	16	4	1	
	Pr.účasť		4	4	50	157	
Deti – DB	Počet za rok		35	28	37	33	
	Pr.účasť		13	14	15	16	
Dorast	Počet za rok		0	0	0	0	
	Pr.účasť		0	0	0	0	
Mládež – SEM	Počet za rok		13	38	39	38	
	Pr.účasť		24	15	18	19	
Bibl. hod. – dosp.	Počet za rok		12	0	25	23	
	Pr.účasť		12	0	15	12	
Ženy – SEZ	Počet za rok		5	7	4	6	
	Pr.účasť		6	7	6	7	
Iná činnosť	Počet za rok		16	10	7	5	
	Pr.účasť		12	8	8	7	
Rodiny – RoS	Počet za rok		3	8	4	7	
	Priemer. účasť		20	15	30	45	
	Počet skupiniek		1	1	1	1	
Modl. spol. – MoS	Počet za rok		67	0	58	47	
	Pr.účasť		10	0	12	5	
Modlit. týždne	Počet za rok		0	0	0	0	
	Pr.účasť		0	0	0	0	
Spevokol	Počet skupín		1	1	2	2	
	Počet členov		43	43	60	60	
Hud. skupiny	Počet skupín		1	1	0	1	
	Počet členov		6	6	0	8	
Past. návštevy	Počet za rok		26	30	74	110	
	Počet kňazov		3	3	3	3	

2. ORGANIZAČNÁ ČASŤ

KANCELÁRIA A ZAMESTNANCI CZ Kancelária (farár, kapláanky, sekretárka, zamestnanci diakonie) je miestom mnohých pracovných, administratívnych aj pastorálnych stretnutí, pracovnoprávných úkonov, komunikácie s mestom Martin, Maticou Slovenskou, ESŠ, vytváraním spisovej dokumentácie pri riešení súdnych úkonov (prevzatie opatrovníctva *Anny Ševrlovej* a jej detí pod CZ), Daňovým úradom, atď. V ZD nateraz máme týchto zamestnancov: *Zuzana Čuláková* – pracovná zmluva, *Božena Škodová* – pracovná zmluva, *Anna Kozová* – dohoda o vykonaní práce, *Anna Blahušiaková* – pracovná zmluva, v priebehu roka odišla po 17 rokoch na dôchodok. Podľa Zákonníka práce jej bolo vyplatené odchodné a odstupné. A napokon *Dana Blahová*, ktorá pracuje na dohode o vykonaní práce.

SLUŽBA KAPLÁNOK Sestra kapláanky *Paulínka Šofranková* pracuje stále na 60 % pracovný úväzok. Venuje sa hlavne koordinácii DB a mladého dorastu a tiež vedie detský spevokol. Viac pozri vyššie v časti Deti a mládež. Sestra kapláanky *Slávka Danielová* pracuje najmä v nemocniciach, DSS a v pastorálnej službe. Nateraz vedú aj konfirmačné vyučovanie. Nielen ja, ale aj celý CZ má v ich službe ozaj veľký Boží dar. Vďaka Bohu.

ŠTATISTIKA V tejto správe je potrebné sa vyjadriť aj ku štatistike, nakoľko v ECAV prechádzame na nový systém evidencie členov CZ s názvom EIS (Elektronicky informačný systém). Ide o komplexné riešenie nielen kartoték, ale aj všetkých ostatných údajov o živote CZ (evidencia, činnosť farárov, presbyterstva, informácie o majetku CZ, bohoslužobné aktivity sakramentálne úkony, financie). EIS prináša zásadné zmeny oproti starým evidenciám (za posledných 20 rokov to je už tretí systém, ktorý sa musíme učiť a zavádzať do praxe) a z tohto dôvodu nie je možné detailne porovnávať jednotlivé výsledky štatistík oproti minulým. Preto napríklad aj rozdiel medzi počtom členov oproti roku 2022 je takmer 1 000 duší. Ide väčšinou o členov, o ktorých už viac ako 10-15 rokov nemáme žiadne informácie. Adresy a kontakty sú neaktuálne a nebolo možné ich kontaktovať, pri niektorých nemáme ani osobné informácie potrebné pre nahodenie do systému a preto jednoducho nie sú v databáze. Rovnako ide aj o neplatenie príspevku na cirkev, tzv. cirkevnej dane. Nevieme, čo s tým. Čaká nás ešte diskusia s br. seniorom a br. biskupom. Ale je to aj možnosť konečne uvidieť skutočný stav členstva v našom CZ. Pri poslednom sčítaní sa prihlásilo 6 574 ľudí k ECAV v Martine a fíliach. Treba však odpočítať minimálne 3 000 ľudí, ktorí patria do CZ Martin Záturčie (celá Priekopa, staré aj nové Záturčie a časť Podháj). Aktuálny, skutočný stav je teraz 1 833 duší, čo je omnoho bližšie k pravde. Avšak nám zostava stále viac ako 2 000 evanjelikov, ktorí by mali byť v našom evanjelizačnom hľadáčku.

ARCHÍV CZ. O archív v CZ dbá s veľkou láskou sestra *Dr. Vierka Sedláková* už niekoľko rokov. Stručne uvádzame úkony. Bádateľ *Jozef Demmel* študoval Patentálny archív (2 týždne). Z archívnych zápisníc z Gornej Mitropolji sa poskytli xeroxové kópie v počte 250 s. Vypracoval sa tiež obsah príspevkov z Martinského evanjelika (posledné dva zväzky) a bude sa v tomto pokračovať.

PRESBYTERSTVO CZ V roku 2023 zasadalo sedemkrát. Zborové presbyterstvo tvoria: *Daniel Borcovan, Viera Brnová, Mojmír Ďurík, Ľuboš Frolo, Slavomír Frolo, Petronela Husárová, Ivan Huťka, Ružena Jurisová, Michal Kubík, Ľubomíra Kušnieriková, Miloš Lisý, Lenka Taškárová, Darina Tupá* a predsedníctvo *Adrián Kacian a Milan Kubík*. V roku 2024 nás čakajú voľby do orgánov ECAV na všetkých úrovniach. Bude to príležitosť obnoviť a posilniť rady služobníkov aj v našom CZ. Dávame tieto veci do Božích rúk. Chcem sa poďakovať za požehnanú atmosféru najmä pri náročných uzneseniach.

Zo stretnutí sa vedú zápisnice. Pre informovanosť uvádzam uznesenia, o ktorých by ste ako cirkevníci mali vedieť.

VÝPIS UZNESENÍ ZBOROVÉHO PRESBYTERSTVA.

Uznesenie č. 1/2023: Presbyterstvo CZ jednohlasne schvaľuje rekonštrukciu zvonov na základe ponuky vyhotovenej firmou „Zvonárska dielňa Albína Iváka, Liptovské Sliače“ v hodnote 11 372 €.

Uznesenie č. 2/2023: Presbyterstvo CZ jednohlasne schvaľuje vyhlásenie dvoch mimoriadnych ofier za účelom financovania generálnej rekonštrukcie zvonov a vyzýva cirkevníkov ku štedrosti.

Uznesenie č. 3/2023: Presbyterstvo CZ jednohlasne schvaľuje zámer rekonštrukcie klubu mladých.

Uznesenie č. 4/2023: Presbyterstvo CZ jednohlasne schvaľuje valorizáciu náhrady za bývanie bratovi farárovi a sestre kaplánke o 12,8% (t. j. z 250 € na 282 €) s platnosťou od januára 2023.

Uznesenie č. 5/2023: Presbyterstvo CZ jednohlasne schvaľuje odmenu kantorom za hranie na nedeľných SB na 20 €.

Uznesenie č. 6/2023: Presbyterstvo CZ jednohlasne schvaľuje sestry Katarínu Debnárovú a Elenú Simonidesovú ako členky revíznej komisie. T. j. revízna komisia bude mať odteraz päť členov: Nelka Husárová, Ľubka Kušnieriková, Katarína Debnárová, Elena Simonidesová a Daniel Borcovan.

Uznesenie č. 7/2023: Presbyterstvo CZ jednohlasne schvaľuje vizuálizáciu revitalizácie klubu mladých a poveruje predsedníctvo a hospodársky výbor realizáciou zámeru.

Uznesenie č. 8/2023: Presbyterstvo CZ jednohlasne schvaľuje predložený materiál pravidelného dobrovoľného darcovstva s tým, že sa ešte zapracujú vznesené pripomienky a na septembrovom zasadnutí presbyterstva CZ sa dohodne ďalší postup.

Uznesenie č. 9/2023: Presbyterstvo CZ jednohlasne schvaľuje zámer rekonštrukcie zborového domu podľa návrhu (libreta) Archoholics s.r.o. a splnomocňuje predsedníctvo CZ, aby rokovalo s krajským pamiatkovým úradom.

Uznesenie č. 10/2023: Presbyterstvo CZ jednohlasne schvaľuje podporu pre fungovanie Ukrajinského komunitného centra v Martine vo forme účelovej dotácie na mzdu zamestnanca centra na mesiac september 2023 vo výške 1050€ z fondu určeného na pomoc Ukrajine, kde je teraz 2 506,58€.

Uznesenie č. 11/2023: Presbyterstvo CZ jednohlasne schvaľuje informačný materiál pravidelného darcovstva a splnomocňuje dozorcú, aby pripravil plán implementácie k zasadnutiu ďalšieho presbyterstva.

Uznesenie č. 12/2023: Presbyterstvo CZ jednohlasne schvaľuje zakúpenie software na tvorbu grafík Afinity v sume 180€.

Uznesenie č. 13/2023: Presbyterstvo CZ jednohlasne schvaľuje zámer rekonštrukcie zborovej siene za účelom práce s mládežou ako prioritný projekt pre rok 2024.

Uznesenie č. 14/2023: Presbyterstvo CZ jednohlasne doporučuje aby sme o financovanie nákladov na kúpu gitary požiadali Inštitút pre rozvoj osobnosti a ľudských zdrojov, o. z. a o financovanie nákladov na kúpu cajona (kachon) požiadali Turčiansky seniorát.

Uznesenie č. 15/2023: Presbyterstvo CZ poveruje predsedníctvo CZ predĺžením nájomných zmlúv týkajúcich sa bytu na fare (rodina Hrtanová) a bytu v zborovom dome (Erik Szabo).

Uznesenie č. 16/2023: Presbyterstvo CZ schvaľuje nákup tlačiarne Brother MFC-L8690CDW tak, aby bol ľahko zabezpečený servis tlačiarne (t. j. nekúpiť to na bežnom internetovom obchode).

Uznesenie: Presbyterstvo CZ jednohlasne schvaľuje kandidatúru brata Mojmíra Ďuríka na post zborového dozorca. Voľba sa vykoná v rámci výročného konventu CZ dňa 25. 2. 2024. **Hlasovanie per rollam posúva termín na 3.3.2024 o 10 h.**

Uznesenie č. 1/2024: Presbyterstvo CZ jednohlasne schvaľuje návrh brata Martina Rehu na rekonštrukciu kúrenia v kostole, na inštaláciu kúrenia v oltárnej časti a s tým súvisiace technické veci (automatizácia, tarifa, ...).

Uznesenie č. 2/2024: Presbyterstvo CZ jednohlasne schvaľuje PhDr. Miroslavu Beclerovú za člena revíznej komisie CZ ECAV Martin.

VÝPIS ZO ZÁPISNICE Z VÝROČNÉHO KONVENTU CZ MARTIN KONANÉHO DŇA 5. 3. 2023

K predloženej správe neboli vznesené žiadne pripomienky, ani doplnky.

Hlasovanie o Správe: **za: 108, proti: 0, nehlasovali: 0.**

Súčasťou Správy bol aj Návrh rozpočtu CZ na rok 2023. K Návrhu neboli vznesené žiadne pripomienky.

Hlasovanie o Návrhu rozpočtu CZ: **za: 108, proti: 0, nehlasovali: 0.**

Ďalšou súčasťou Správy bol aj Návrh uznesení na rok 2023. Ani k tomuto Návrhu neboli vznesené žiadne pripomienky.

Hlasovanie o Návrhu uznesení: **za: 108, proti: 0, nehlasovali: 0.**

Sestra Petronela Husárová, členka RK, prečítala Správu RK za rok 2022. Komisia nezistila žiadne nedostatky vo vedení a správe účtov CZ a Zborovej diakonie.

Hlasovanie o Správe RK: **za: 108, proti: 0, nehlasovali: 0.**

MIMOZBOROVÁ ČINNOSŤ ZBOROVÉHO BRATA FARÁRA Brat farár je konseniorom TUS, členom seniorátneho presbyterstva. Je tiež predsedom Rady školy pri ESŠ v Martine.

3. HOSPODÁRSKA ČASŤ

HOSPODÁRSKY VÝSLEDOK V SKRATKE V roku 2023 sa nám podarilo **zrekonštruovať zvony na veži kostola**. Nešlo len o digitálne ovládanie ale najmä o funkčnosť a bezpečnosť. Vymenilo sa uloženie zvonov. Kovová konštrukcia bola nahradená kvalitnou drevenou. Týmto sa znížilo chvenie a eliminovali sa nebezpečné vibrácie, ktoré poškodzovali vežu. Rekonštrukcia nás stála 13 000 eur. Vďaka vám milí moji cirkevníci za vaše milodary. Osobitne ďakujeme firme Silencia, ktorá nás podporila sumou 4 000 eur. Cez letné prázdniny sme začali aj s rekonštrukciou klubu mladých. Ide o komplexnú rekonštrukciu stien, elektrických rozvodov, prívodu vody, brúsenie podlahy a následne nové nátery a napokon nový nábytok. Klub by mal slúžiť na stretnutia komorného charakteru a mal by byť dôstojným priestorom pre zborové aktivity. Ďakujeme kurátorom *Miškovi Kubíkovi a Ivanovi Hutkovi*. Dokončenie očakávame v 3/2024.

PLATOBNÝ TERMINÁL Už druhý rok využívame aj platbu cez terminál. Používame ho aj v kostole na ofery tak aj v kancelárii. Považujeme to aj do budúcnosti za nevyhnutný spôsob realizácie platieb v CZ. Ku dnešnému dňu (február 2024) sa vyzbieralo 7 901 €.

CELKOVÝ POHĽAD NA HOSPODÁRENIE Rok 2023 bol po hospodárskej stránke mierne pozitívnejší. Podarilo sa nám zvýšiť príjem do zboru tak, aby sme pokryli nevyhnutné povinnosti (odvody do štátu aj cirkvi, mzdy, ZD) stále však musíme hľadať optimalizáciu vo forme darcovstva, kde sa každý cirkevník bude podieľať na financovaní. Potom môžeme rozmýšľať aj nad rozvojovými aktivitami. Ofery **stúpili** na 35 000 €, čo je o 6 000 € viac v roku 2022. **Pokles** ale vidíme v CP takmer o 4 000 € na 23 000 €. Podľa kartotéky by sme ale mali vybrať až 60 000 €. Nie sme teda ani na polovici. Milodary si držia stále svoju úroveň. Na generálnu ECAV sme odviekli **cez 25 000 €, 1 500 €** na seniorát a ďalších takmer **3 000 €** na Dištrikt VD ECAV.

PRÍJEM V ROKU 2023 Príjem CZ tvoria cirkevný príspevok (CP), ofery, milodary, urbár a dotácie z mesta Martin na výkon Zborovej diakonie (ZD). Celkový príjem okrem ZDbol v CZ **137 759,01€**. Ďakujeme všetkým láskavým a úprimným darcom, bratom a sestram, že najmä pri rôznych výročiach viete podporiť svoj CZ.

HOSPODÁRENIE ZA ROK 2023 V ČÍSLACH

Príjem v roku 2023 - spolu CZ, diakonia

OS, opatrovanie	24 561,44
dary na časopisy, knihy	2 055,20
učast. táborov, vikend.	0,00
Urbariát	8 904,00
milodary	25 517,44
ofery	35 286,99
cirkevný príspevok	24 120,00
nájomne za byt	2400,00
podpora zb.diakonie	2372,50
dary FU, mládež, deti	15 641,50
dary na techniku	250,00
dar na UA	2800,00
prisp.na odídencov UA	12 105,00
dar na energie	7 764,00
ostatne príjmy	914,88
spolu príjem	164 692,95

Výdavky v roku 2023 CZ, diakonia

kanc.,PHM,duch.liter.akcie deti,dosp.	25 447,17
spotreba elektriny, vody	17 136,62
opravy	927,51
cestovné	114,46
nakl.na reprezentáciu	1 534,15
telefony,pošt,nahr.ubyt.kp.f., štúdia	24 765,56
mzdy	34 005,06
odvody, tvorba SF	15 389,34
daň z nehnuteľnosti	895,78
poistenie osob,auta,popl.v banke	1 692,34
TUS,GBU,popl.,prisp.do fondu fin.zab.	29 507,04
dary,dar pre evanj.spoj.skolu	3 524,95
úbytok CP	0,00
ostatne náklady	1,02
spolu	154 941,00

celkový zostatok k 31.12.2023

pokladňa	5 326,67
pokl.zahr.mena CZ	29,16
pokl.zahr.mena Hrivna	3,22
bežný účet CZ+diakonia	55 038,44
cenné papiere	19 292,70
ČSOB terminál	7 209,11
spolu	86 899,3

Príjem v roku 2023 diakonia

poplatky za opatrovanie	4 567,52
mesto za opatrovanie	19 993,92
podpora zb.diakonie	2 372,50
spolu	26 933,94

Výdavky v roku 2023 diakonia

kanc.potr.,cist.hyg.prostriedky	106,11
tel,sprac.miezd,pošt,opatr.kurz	1 025,72
mzdy	23 764,45
odvody, tvorba SF	10 958,42
cestovné	95,86
poistenie osob,popl.v banke	407,87
spolu	36 358,43

celkový zostatok k 31.12.2023 diakonia

Bežny účet	3 213,34
účet MM	320,44
spolu	3 533,78

ROZPOČET NA ROK 2024

Rozpočet finančného hospodárenia 2024

A. PRÍJMY	Riadok	Návrh rozpočtu
Príjmy z majetku (stĺ. a+b denníka)	1	8 500
Príjmy z darov a príspevkov (stĺ. c+d+e+f+g denníka) spolu, Z toho milodary, ofery, daň :	2	107 520
Príjmy z dedičstva (stĺ. h denníka)	3	
Príjmy z organizovania akcií (stĺ. h denníka)	4	
Príjmy z dotácií (stĺ. i denníka)	5	
Príjmy z predaja majetku (stĺ. h denníka)	6	
Príjmy z poskytnutých služieb (stĺ. h denníka)	7	26 100
Ostatné príjmy (stĺ. l+m+n denníka)	8	6 450
Príjmy celkom	9	148 570

B. VÝDAVKY	Riadok	Návrh rozpočtu
Zásoby (stĺ. I. denníka)	10	
Služby (stĺ. II. Až X. denníka) spolu:	11	20 500
Mzdy (stĺ. XI. Denníka)	12	55 000
Poistné fondy (stĺ. XII. Denníka)	13	20 000
Prevádzková réžia (stĺ. XIII až XXVI. Denníka) spolu:	14	36 850
Sociálny fond (stĺ. XXVII. Denníka)	15	1 500
Ostatné výdavky (stĺ. XXVIII až XXXI. denníka) spolu:	16	28 000
Výdavky celkom	17	161 850

Prebytok	18	0
Schodok	19	-13 280

Z finančného majetku	20	13 280
Z pôžičky	21	
Z iných zdrojov	22	

Revízia účtov: Účty boli schválené revíznou komisiou (Lubomíra Kušnieriková – predseda RK, Petronela Husárová, Daniel Borcovan) dňa 24.-26.2.2024 (zápisnica z RK sa číta na Konvente).

4. NÁVRH UZNESENÍ NA ROK 2024

Bohoslužobné:

- Naďalej pripravovať **rodinné SB**
- **Osobná angažovanosť pre vieru a evanjelizáciu** – pozývať blízkych, susedov, stratených evanjelikov k osobnej viere, na SB, k VP a k zodpovednosti za život v CZ
- Naďalej podporovať **stretávanie mužov a žien** pri Božom slove
- Pripraviť **stretnutie manželských párov** (prednáška, diskusia, spoločenstvo)
- Uskutočniť aspoň jeden **večer pri káve** s aktuálnou témou
- Pripraviť **biblické tábory a víkendovky** pre mládež, deti a dorast v CZ
- Participovať a pomáhať BŠ pri letných aktivitách
- Pripravovať **ekumenické stretnutia** a rozvíjať aktivity aj týmto smerom
- Pripraviť výlet alebo sústreďenie zborového spevokolu

Organizačné:

- **Vyhodnotiť** na základe EIS skutočný stav členstva v CZ a **navrhnuť riešenia** na aktualizáciu počtu členov v CZ
- Konvent CZ **schvaľuje** správu brata zborového farára, správu o hospodárení a tiež správu revíznej komisie
- Konvent CZ **schvaľuje** rozpočet CZ na rok 2023
- Konvent CZ **schvaľuje** bohoslužobné a hospodárske uznesenia a úlohy uvedené v správe brata farára

Hospodárske:

- Naďalej vyhlasovať **mimoriadnu oferu** v prvú nedeľu v mesiaci. Konkretizovať jej použitie
- Pripraviť finančný plán na **pravidelné darcovstvo**
- **Hľadanie priestoru** pre práce s mládežou
- **Rekonštrukcia technického pultu ozvučenia.**
- **Rekonštrukcia kúrenia** a elektronické ovládanie kúrenia v kostole
- Elektronické otváranie hlavnej **brány na námestí**
- Pokračovať v rozhodnutí venovať z každej ofery **5% a dve ofery na rozvoj ESŠ**

Záver: *Na záver chcem vysloviť úprimné poďakovanie svojim najbližším spolupracovníkom, sestram kapláňkam Slávke Danielovej a Paulínke Šofrankovej a sekretárke Katke Majerovej, našim pracovníčkam Zborovej diakonie a tiež presbyterom a dobrovoľníkom, bez ktorých si život v CZ neviem predstaviť. Osobitné poďakovanie patrí bratovi dozorcovi **Adrianovi Kacianovi** za jeho prácu, ústretovosť, pomoc a prezentáciu CZ a tiež vedeniu BŠ, ESŠ. Sme Pánu Bohu vďační za všetko, čo nám dal počas minulého roka prežiť. Uvedomujeme si, že sme dostali omnoho viac, ako sme prosili alebo rozumeli.*

Nášmu Bohu nech je sláva v cirkvi a v Kristovi Ježišovi po všetky pokolenia až na veky vekov. Amen.

Prečítané a schválené na výročnom konvente dňa 3. marca 2024 na 3. nedeľu pôstnu OCCULI v chráme Božom v Martine.

*S láskou Milan Kubík,
zborový farár – konsenior TUS*

Evanjelický a. v. Cirkevný zbor v Martine

M. R. Štefánika 13, 036 01 Martin

tel.: +421 905 511 926

e-mail: ecavmartin@gmail.com

web: www.ecavmt.sk; Facebook ECAVMT